

Conceptul
Programului național de dezvoltare a turismului
„Turism - 2028”

Structura și informația despre noul document de politici publice propus	
1. Denumirea documentului	Programul național de dezvoltare a turismului „Turism-2028”
2. Tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat și perioada planificată de implementare	Documentul de politici publice propus spre elaborare constituie un Program, care va fi implementat printr-un Plan de acțiuni în domeniul turismului pe o perioadă de 4 ani (2025 – 2028). Programul va fi elaborat în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și aprobat prin Hotărâre de Guvern.
3. Problema din domeniu care urmează a fi abordată	Pe parcursul ultimilor ani, domeniul turismului s-a dezvoltat într-un vacuum de planificare strategică la nivelul autorităților publice centrale, în pofida suportului acordat de către comunitatea donatorilor în elaborarea mai multor proiecte de strategii. Atât Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003–2015, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1065/2003, cât și Strategia de dezvoltare a turismului „Turism 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 338/2014, au fost elaborate pentru a crea un cadru de politici și o viziune de dezvoltare a turismului în Republica Moldova, stabilind direcții prioritare de dezvoltare a sectorului, dar și obiectivele necesare pentru a fi atinse prin implementarea strategiilor respective. <i>De facto</i> însă, ambele documente de politici nu și-au atins finalitatea. Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003–2015 a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 796/2012, motivul fiind necesitatea „eficientizării sistemului de planificare strategică, perfecționării cadrului normativ cu privire la documentele de politici”. Implementarea Strategiei de dezvoltare a turismului „Turism 2020” a fost realizată doar în cadrul primei etape, stabilită pentru anii 2014-2016 (din 3 etape de implementare preconizate), inclusiv din cauza reorganizărilor instituționale operate în sistemul administrației publice inițiate în 2017, care au avut impact și asupra domeniului turismului. Astfel, responsabilitățile și competențele acestui domeniu au fost transferate către diverse autorități publice, ceea ce a compromis coerența și continuitatea acțiunilor planificate. Criza pandemică, caracterizată prin restricții de călătorie la nivel mondial și o perioadă de restricționare în primăvara anului 2020 a curbat tendința ascendentă a turismului receptor. Grupurile vulnerabile din industria turismului, precum angajații și angajatorii din sectorul HORECA, lucrătorii din agențiile de turism, pensiuni, vinării, au fost puternic afectate de pierderile de locuri de muncă și de venituri. Industria turismului din Republica Moldova a fost „salvată” în acea instanță de turismul intern care,

în lipsa alternativelor extra-frontaliere, a căpătat un impuls proaspăt. Este remarcabil faptul că, în pofida recuperării turismului receptor în perioada post-pandemică (+119.7% reprezintă creșterea din 2023 față de 2019), turismul intern și-a continuat ascensiunea depășind pentru prima oară cota maximală atinsă în 2023 (+111.7% creștere în 2023 față de 2019). Aceasta denotă o schimbare esențială a comportamentului de consum intern de servicii turistice. Totodată, pierderile ca și număr a turiștilor originari din Polonia, Germania, Austria, Marea Britanie, Turcia și Federația Rusă, au fost compensate cu câștiguri substanțiale de turiști din România, Ucraina, Italia și SUA. La fel, numărul de turiști în cadrul turismului emițător a depășit nivelul înregistrat până la pandemie (+16,7% creștere în 2023 față de 2019).

Din punct de vedere al încasărilor din turism, volumul înregistrat în 2023 de către agenții de turism și tur-operatori este superior celui din perioada pre-pandemică, reprezentând o creștere de 59%. Totuși, creșterea se datorează turismului emițător (+58% față de 2019), în timp ce volumul încasărilor din turismul receptor încă nu a recuperat nivelul anului 2019, fiind în scădere cu 55%.

Programul va aborda 3 probleme majore de bază cu care se confruntă la moment industria turismului în Republica Moldova:

- **Problema 1. Cadru instituțional în proces de creare și consolidare,** condiționat de reorganizarea recentă a sistemului de administrare prin crearea Oficiului Național al Turismului - organ de administrare la nivel operațional a industriei turismului, precum și de lipsa unui document de planificare strategică în domeniului turismului. În consecință, acel sprijin minimal care a fost acordat de către Stat pentru actorii din industria turismului nu a fost direcționat spre atingerea unor obiective concrete și tangibile, congruente cu obiectivele de dezvoltare socio-economică și comensurabile cu valoarea adăugată (reală și potențială) pe care o produce industria turismului. Partenerii de dezvoltare și sectorul privat au acționat potrivit propriilor deziderate, în lipsa unei ghidări efective din partea statului. De asemenea, capacitatea administrativă redusă privind elaborarea și implementarea politicilor publice de dezvoltare economică locală: APL de nivelul I și II nu dispun de suficiente competențe legale, dar și cunoștințe, capacități și aptitudini privind planificarea și implementarea activităților de dezvoltare economică locală în parteneriat cu sectorul de afaceri. Activitățile de susținere a sectorului privat, reflectate în strategiile de dezvoltare deseori sunt prea ambițioase și nu prevăd mecanisme clare și fezabile de implementare, ori nu sunt suficient de bine consultate cu sectorul de afaceri și în unele cazuri sunt doar declarative, având șanse mici de a fi realizate. De asemenea, la nivel local sunt prea puține experiențe de a iniția și dezvolta parteneriate sustenabile privind dezvoltarea economică locală în general și a turismului în particular. Ca urmare se constată o abordare nesistemică și neuniformă a dezvoltării turismului în profil regional, la utilizarea ineficientă a resurselor turistice și la valorificarea redusă a acestora în scopuri economice.

▪ **Problema 2. Infrastructură turistică deficientă** plasează industria turismului din Republica Moldova pe o traiectorie volatilă și riscantă. Deși valoarea adăugată reală se generează în cadrul turismului receptor, iar turismul intern reprezintă o soluție viabilă pentru dezvoltarea regională, problemele de infrastructură constrâng dezvoltarea acestor segmente de importanță strategică. Politicile publice implementate, proiectele realizate cu suportul diferitor parteneri internaționali ai Republicii Moldova, implicarea activă a antreprenorilor privați în dezvoltarea afacerilor din turism și celor conexe, au contribuit la creșterea capacității de cazare în teritoriu, diversificarea și extinderea serviciilor de deservire a turiștilor, consolidarea și promovarea destinațiilor turistice în spațiul rural, inițierea de parteneriate multilaterale privind cooperarea în comun a operatorilor de turism, autorităților publice, mediului universitar, ONG-urilor, donatorilor din țară și peste hotare (inclusiv cu participarea Diasporei) în vederea derulării de noi proiecte. Totuși, rămân în continuare mai multe provocări care stopează dezvoltarea sectorului de turism în profil regional legate de finanțarea insuficientă a infrastructurii de către autoritățile publice (inclusiv de acces către destinațiile turistice) pentru asigurarea cu sisteme de apă/canal, managementului deșeurilor, întreținerii adecvate a rețelei de drumuri naționale, regionale și locale, iluminat public stradal, amenajarea teritoriului, etc. Distribuția geografică neuniformă a structurilor de cazare, calitatea de conformitate necontrolată, căi de acces în stare nesatisfăcătoare și insuficiente, accesul prejudiciat la nodurile de transport aerian, fac din Republica Moldova o scurtă escală pe rutele turismului internațional. În consecință, încasările reale din turism sunt mai mici decât cele potențiale întrucât durata de ședere a cetățenilor străini în Republica Moldova este scurtă, iar destinațiile turistice care nu sunt în raza Chișinăului rămân neexplorate.

▪ **Problema 3. Oferta turistică valorificată inefficient** taxează creșterea economică și reduce din potențialul de asigurare a unui trai decent, mai ales în mediul rural. În ultima perioadă, dezvoltarea turismului a fost un proces de auto descoperire, cu incursiuni pe segmente noi de piață cum ar fi turismul medical (receptor) și drumețiile (turism intern). Și totuși, în virtutea nivelului de pregătire TIC, al costului redus al vieții, al nivelului scăzut de poluare a mediului ambiant, al unui patrimoniu cultural autentic și original, industria turismului din Republica Moldova ar putea să devină un motor al creșterii economice, cu o pondere de 10-12% din PIB. Mai mult ca atât, datorită efectului multiplicator, dezvoltarea turismului receptor și intern ar fi în măsură să genere câștiguri decente la sate, absorbind excesul de forță de muncă care în prezent ia calea urbanizării sau emigrării.

În cazul neintervenției în soluționarea problemelor din industria turismului în Republica Moldova, consecințele vor afecta în mod particular reprezentanții industriei turismului. Fără o direcționare clară a fondurilor și a unei orientări strategice din partea statului, actorii din industria turismului vor rămâne vulnerabili la fluctuațiile pieței și la lipsa de orientare în dezvoltarea afacerilor. Grupurile vulnerabile din industria turismului, cum ar

	fi micii antreprenori și comunitățile rurale, or fi privați de sprijinul necesar pentru a-și dezvolta afacerile și pentru a-și crește veniturile. Lipsa infrastructurii adecvate, inclusiv a sistemelor de apă și canalizare, a drumurilor și a altor facilități esențiale, vor influența la scăderea calității serviciilor turistice și la reducerea atracției pentru turiști, iar comunitățile rurale, care ar putea beneficia cel mai mult de dezvoltarea turismului, nu vor avea acces la oportunitățile economice asociate. Subsidiar, lipsa unei strategii clare pentru valorificarea potențialului turistic al Republicii Moldova ar putea duce la subexpunerea sau subevaluarea resurselor turistice. Grupurile vulnerabile, cum ar fi locuitorii din mediul rural sau cei cu venituri mai mici, ar putea să nu beneficieze de oportunitățile de creștere economică și de creare de locuri de muncă pe care le-ar putea aduce dezvoltarea turismului. Impactul acestor consecințe negative asupra grupurilor vulnerabile va fi marcat de: - declinul oportunităților economice în zonele rurale și creșterea sărăciei în rândul comunităților vulnerabile; - creșterea migrației către orașe sau emigrarea în căutarea unor surse de venit mai stabile, ceea ce va agrava problemele legate de urbanizare și de concentrarea excesivă a populației în anumite zone. - distribuția inegală a beneficiilor economice și sociale, favorizând anumite grupuri sau regiuni în detrimentul altora. Pentru a evita aceste consecințe negative, este esențială intervenția promptă și eficientă pentru rezolvarea problemelor identificate în industria turismului din Republica Moldova.
4. Scopul elaborării documentului de politici publice	Scopul elaborării Programului național de dezvoltare a turismului „Turism 2028” este de a stabili obiectivele și direcțiile de dezvoltare a turismului în Republica Moldova, astfel încât acesta să devină un sector competitiv și dezvoltat armonios, dar și rezilient în fața riscurilor și provocărilor cauzate de diverși factori externi. Prin Programul propus spre elaborare se urmărește atingerea obiectivului general de dezvoltare a Republicii Moldova ca destinație turistică competitivă și durabilă, capabilă să ofere beneficii economice, sociale și de mediu comunităților locale și generațiilor viitoare. De asemenea, noul Program urmează să fie elaborat ținând cont de propunerile Forumului Economic Mondial (FEM) cu privire la cadrul de evaluare a dezvoltării turismului bazat pe 17 piloni care stau la baza Indicelui de Dezvoltare a Turismului, ce sunt grupați în 5 sub-indicatori: 1) mediul permisiv; 2) politicile stimulatorii; 3) infrastructura; 4) oferta turistică; și 5) sustenabilitatea. Pentru atingerea scopului Programului, urmează a fi realizate următoarele obiective generale (care pot suferi unele schimbări la etapa de elaborare a Programului): - <i>Consolidarea cadrului de politici și reglementări favorabile dezvoltării sustenabile a turismului;</i>

	- <i>Stimularea investițiilor în infrastructura turistică modernă și accesibilă, adaptată la cerințele turismului receptor;</i> - <i>Promovarea unui produs turistic diversificat și sustenabil, favorabil dezvoltării comunităților locale.</i>
5. Concordanța cu documentele de politici publice, de planificare și angajamentele internaționale	Programul este un document de politici pe termen mediu, care derivă din Programul Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, viziunea Programului „Turism 2028” fiind în concordanță cu obiectivele de transformare, stabilite în Programul Guvernului. În acest sens, Dezvoltarea economică reprezintă prioritatea nr. 1 în Programul Guvernului și prevede crearea condițiilor prielnice de dezvoltare a afacerilor, promovarea politicilor de atragere a investițiilor, pentru a oferi cetățenilor și mediului de afaceri oportunități de creștere, noi locuri de muncă și bine plătite și bunăstare. Totodată, Programul național de dezvoltare a turismului „Turism 2028” se sincronizează direct cu prioritatea Guvernului conexă domeniului culturii, care urmărește dezvoltarea și diversificarea produsului turistic național, fortificarea rolului comunităților locale și implicarea diasporei, consolidarea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii turistice, formarea și consolidarea destinațiilor turistice, inclusiv prin acțiuni de promovare, conservare și restaurare a monumentelor istorice; consolidarea brandului turistic de țară și continuarea activităților de promovare a acestuia în piețele-țintă; utilizarea rezultatelor cercetărilor științifice în politicile de dezvoltare rurală și urbană, precum și în rutele turistice naționale și internaționale, implementarea prevederilor Acordului privind spațiul aerian comun pentru stimularea turismului și dezvoltării economice a țării; ș.a. Programul va fi elaborat în concordanță cu Strategia națională de dezvoltare (în continuare - SND) „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022. Implementarea Programului va contribui la atingerea obiectivelor SND, în special la atingerea Obiectivului general. 4 Ridicarea nivelului de cultură și de dezvoltare personală, precum și la realizarea direcției de intervenție 5.8. Cultură și politici culturale prin: dezvoltarea și diversificarea produsului turistic național (agroturismul, ecoturismul, turismul rural, vitivinicol, gastronomic și cultural), consolidarea rolului comunităților locale și implicarea diasporei (O1.2, O4.1–O4.3, O7.1, O7.3, O9.1); consolidarea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii turistice (O1.2, O4.1–O4.3, O7.1, O7.3, O9.1); digitalizarea ofertei și a produselor turistice (O1.2, O4.1–O4.3, O7.1, O7.3, O9.1); dezvoltarea calitativă a forței de muncă și a programelor educaționale (O1.2, O4.1–O4.3, O7.1, O7.3, O9.1); formarea și consolidarea destinațiilor turistice, inclusiv prin acțiuni de promovare, conservare și restaurare a monumentelor istorice (O1.2, O4.1–O4.3, O7.1, O7.3, O9.1); consolidarea brandului turistic de țară și continuarea activităților de promovare a acestuia în piețele țintă sursă (O1.2, O4.1–O4.3, O7.1, O7.3, O9.1); integrarea sectoarelor cultural și creativ în politicile de dezvoltare rurală și urbană și în rutele turistice naționale (O1.1–O1.3, O4.1–O4.3, O7.1, O8.3, O9.1).

	Prin intermediul Programului se urmărește implementarea unei serii de acțiuni menite să contribuie la realizarea prevederilor Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 (în continuare - ADD 2030), și anume la atingerea ȋntelilor naționalizate ale Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (- în continuare ODD) după cum urmează: ODD 8.9: Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care facilitează crearea de parteneriate publice private, dezvoltă capacitățile instituționale în domeniu ale autorităților publice locale, respectiv care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale; ODD 12.b: Dezvoltarea și implementarea instrumentelor de monitorizare a impactului dezvoltării durabile pentru turismul durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale; ODD 14.7: Până în 2030, creșterea beneficiilor economice din utilizarea durabilă a resurselor acvatice, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului). Programul este planificat în Planul Național de Reglementări 2025, aprobat prin HG nr. 841/2024 (acțiunea nr. 416). Totodată, acesta este planificat în proiectul Planului Național de Aderare 2025-2029 (Clusterul 3. Competitivitate și creșterea incluzivă, cap. 20. Politica industrială și antreprenorială), care se va alinia la Planul UE „Calea de tranziție spre turism” (The transition path to tourism). Astfel, cooperarea părților în domeniul turismului, în vederea consolidării unui sector al turismului competitiv și durabil, ca factor generator de creștere și emancipare economică, de ocupare a forței de muncă și de schimburi externe reprezintă una din prioritățile majore asumate prin Acordul de Asociere RM-UE (Titlul IV, Capitolul 19. Turismul, art. 103). Direcțiile de cooperare în domeniul turismului implică valorificarea patrimoniului cultural, protecția mediului, schimbul de informații, inclusiv în ceea ce privește tehnologiile inovatoare; crearea unui parteneriat strategic între interesele publice, private și comunitare pentru a asigura dezvoltarea durabilă a turismului; promovarea și dezvoltarea produselor și a piețelor de turism, a infrastructurii, a resurselor umane și a structurilor instituționale, precum și identificarea și eliminarea barierelor pentru servicii de călătorie; dezvoltarea și punerea în aplicare a unor strategii și politici eficiente, inclusiv a aspectelor juridice, administrative și financiare corespunzătoare; formarea în domeniul turismului și consolidarea capacităților pentru a îmbunătăți standardele serviciilor, precum și dezvoltarea și promovarea turismului local. Programul dezvoltă prioritatea pe termen lung din Agenda de Asociere dintre UE și RM 2021-2027 (în continuare AgA RM-UE) și anume, prevederile Titlului IV. Capitolul 12. Politică industrială și antreprenorială (consolidarea antreprenorialului social, în special în zonele rurale, ca abordare comercială fezabilă pentru IMM - urile din Republica Moldova, pentru a reduce inegalitățile sociale, a crea locuri de muncă și a facilita accesul grupurilor dezavantajate la oportunitățile economice); Capitolul 13. Agricultură și dezvoltare rurală (îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, inclusiv prin diversificarea activităților economice în zonele rurale și prin dezvoltarea
--	---

	turismului rural); Capitolul 16. Transporturi (punerea în aplicare a dispozițiilor Acordului privind spațiul aerian comun între Uniunea Europeană și Republica Moldova, care are potențialul de a stimula turismul și, prin urmare, dezvoltarea economică a țării) și Capitolul 19. Turismul (dezvoltarea unui sector al turismului competitiv și durabil, ca factor de creștere economică și de creare de locuri de muncă). De asemenea, obiectivele Programului sunt corelate cu prevederile mai multor documente de politici sectoriale, după cum urmează: Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022–2028 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 40/2022 (<i>Obiectivul general 1. Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor</i>); Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030 (<i>Obiectivul general 3. Date de înaltă calitate, inclusiv seturi noi de date (oportune, relevante, fiabile, accesibile, dezagregate, coerente, comparabile la nivel internațional și armonizate cu cerințele Uniunii Europene), produse pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente și implementarea politicilor publice, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă</i>); Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030” (<i>Obiectivul general III. Valorificarea potențialului tinerilor de a realiza inițiative de inovație socială și dezvoltare comunitară prin instrumente de suport financiar și material</i>); Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030 (<i>Obiectivul general 3. Susținerea dezvoltării socioeconomice rurale durabile</i>); Strategia națională de dezvoltare economică 2030 (<i>Obiectivul 1. Crearea unui mediu favorabil pentru antreprenoriat și investiții și pregătirea economiei pentru aderarea la Uniunea Europeană</i>); Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității pentru anii 2023-2027 (<i>Obiectivul general 2. Facilitarea accesului la finanțare și sporirea competitivității produselor/serviciilor locale, inclusiv pe piețele externe</i>); Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii (<i>Obiectiv specific 3. Sporirea nivelului de competitivitate a întreprinderilor mici și mijlocii ca rezultat al optimizării costurilor și creșterii productivității acestora în urma utilizării tehnologiilor moderne</i>); Programul național „Diaspora”, pentru anii 2024 – 2028 (<i>Obiectiv specific 4. Implementarea măsurilor de sprijin pentru implicarea diasporei și cetățenilor reveniți în economia națională</i>); Programul național de dezvoltare a industriilor creative „Moldova Creativă” pentru anii 2024-2027 (<i>Obiectivul specific 3.2. Creșterea contribuției</i>
--	--

	<i>sectorului creativ în dezvoltarea altor sectoare-cheie, cum ar fi industria ușoară, sectorul IT, turismul, sectorul vitivinicol).</i> Totodată, Programul include priorități stipulate și în proiectele documentelor de politici în curs de elaborare, precum proiectul Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2030.
6. Concordanța cu strategiile sectoriale de cheltuieli în contextul CBTM	Potrivit CBTM 2025-2027, sectorul turismului are un rol important din punct de vedere economic, urmând a fi implementate măsuri pentru consolidarea produsului turistic conform ofertei unice de țară bazat pe tipurile de turism ce pot fi dezvoltate în Republica Moldova, cum ar fi turismul de experiență, rural, agroturistic și de aventură ușoară, dezvoltarea turismului în ariile naturale protejate, pentru valorificarea patrimoniului național natural și creșterea veniturilor administrațiilor respective din serviciile de turism. Principalele măsuri și acțiuni planificate pentru anii 2025-2027: • asigurarea funcționării I.P. Oficiul National al Turismului, responsabil de implementarea politicilor în domeniul turismului; • alocarea mijloacelor în vederea dezvoltării turismului, prin dezvoltarea zonelor turistice și promovarea ofertei turistice; • dezvoltarea Grădinii Botanice ca destinație ecoturistică; • construcția unui Hub național de turism sportiv în Anenii Noi; • crearea complexului turistic sportiv-ecvestru „AT-Prolin”. Programul național de dezvoltare a turismului ”Turism 2028” (2025-2028) urmează a fi implementat prin intermediul următoarelor programe / subprograme bugetare: 1. 5004 Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii; 2. 5105 Subvenționarea producătorilor agricoli; 3. 6402 Dezvoltarea transporturilor; 4. 6404 Dezvoltarea transportului rutier; 5. 6405 Dezvoltarea transportului feroviar; 6. 6406 Dezvoltarea transportului aerian; 7. 6601 Politici și management în domeniul turismului; 8. 6602 Dezvoltarea turismului; 9. 7002 Managementul integrat al deșeurilor și substanțelor chimice; 10. 8502 Dezvoltarea Culturii; 11. 8503 Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național; Costurile aferente Programului urmează a fi specificate în Planul de acțiuni privind implementarea acestuia în conformitate cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu, iar cheltuielile care vor exceda Cadrul bugetar pe termen mediu vor fi incluse la momentul aprobării programului. Adițional, la momentul elaborării Planului de acțiuni privind implementarea Programului, acesta se va transmite către partenerii de dezvoltare pentru a interveni cu soluții în urma cărora vor fi identificate și sursele externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

7. Perioada planificată pentru elaborarea Programului	Perioada de elaborare a Programului național de dezvoltare a turismului „Turism 2028” este preconizată pentru lunile februarie - martie 2025, urmând să fie asigurată promovarea acestora.
8. Părțile implicate în elaborarea documentului de politici publice și mecanismele de asigurare a transparenței și a participativității	Procesul de cooperare pentru elaborarea și aprobarea Programului va fi asigurat într-o manieră participativă, cu implicarea părților interesate la nivel de ministere, alte autorități publice, societatea civilă, precum și asistență tehnică din partea partenerilor de dezvoltare. Consultările publice vor fi efectuate conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 privind mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional. Prin urmare, principalii actori implicați în proces urmează a fi: - Cancelaria de stat; - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; - Oficiul Național al Turismului; - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului; - Autoritățile administrației publice locale; - Agenții economici; - Societatea civilă. Celelalte părți implicate vor fi incluse în dependență de necesitate. Ministerul Culturii va iniția consultarea publică a conceptului Programului în scopul informării și recepționării recomandărilor tuturor părților interesate și ulterior va crea grupul de lucru responsabil de elaborarea proiectului Programului. În dependență de recomandările și propunerile parvenite Ministerul Culturii va organiza mese rotunde și/sau ședințe ale grupului de lucru.